

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 70299-11-17

בפני כב' השופט ארנון קימלמן

התובע
פלוגי
ע"י עו"ד בן קרפל

נגד

הנתבע
1. אלמוני
2. אלמונית
ע"י עו"ד יריב ואקנין

פסק דין

ההליך

בפניי תביעה לפיצוי כספי המושתת על עוולות לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע") ולפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הפרטיות") מיום 30.11.17 בסכום של 200,000 ₪.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

1. התובע, שוחט במקצועו, נשוי לגב' XXX ואב ל- X ילדים, מתגורר ב XXX (להלן: "התובע").
2. הנתבע 1 הינו אחיו של התובע (להלן: "הנתבע 1").

3. הנתבעת 2 הינה אשתו של אחיו של התובע (להלן: "הנתבעת 2"). הנתבעים מתגוררים גם הם בXXX (להלן: "הXXX").
4. במוקד תביעה זו, פרסום כרזות בצירוף תמונתו של התובע ברחבי הXXX בגנות התובע, שעל גביהן נכתב: "נואף רשע צא מקהילתנו" (להלן: "הכרזה").
5. על רקע פרסום כרזות אלה, הגיש התובע במסגרת התביעה דן, תביעה כנגד הנתבעים בגין הוצאת לשון רע ופגיעה בפרטיות.
6. התובע עותר לחייב את הנתבעים בפיצוי עד 200,000 ₪ ללא הוכחת נזק.

טענות התובע

7. לטענת התובע, עקב סכסוך משפחתי, הנתבעים גמרו אומר בליבם לפגוע בשמו הטוב ובמעמדו ברבים ובפרט בקרב בני קהילתו בXXX.
8. ביום 26.4.17 סמוך לשעה 22:30 נודע לחתנו מר XXX (להלן: "XXX") כי פוזרו כרזות בגנות התובע ברחבי XXX.
9. XXX יחד עם אשתו, ביתו של התובע (להלן: "YYY"), יצאו יחד עם שני אחיה ואספו את הכרזות המפוזרות ברחבי XXX.
10. לאחר שסיימו לאסוף את הכרזות, החליטו YYY וXXX לערוך סיבוב נוסף בXXX בכדי לאתר כרזות נוספות. ואומנם, כאשר הגיעו לכיכר הסמוכה ל"סופר X" הבחינו בכרזות נוספות מפוזרות.
11. בעת שהחלו לאסוף את הכרזות הבחינו לפתע YYY וXXX ברכב מסוג "XXX" בצבע XXX, בו ישבו הנתבעים. לגרסתם הושלכו מהרכב כרזות נוספות.
12. לשיטת התובע, הנתבעים הפיצו הכרזות מתוך כוונה, על מנת לפגוע במשלח ידו ולבזותו בקרב הקהילה הדתית המצומצמת של חברי הXXX וזאת בשל הסכסוך המשפחתי שניטוש בינו לבין אחיו.

13. לדבריו, התנהלות זו גרמה לו לפגיעה קשה בפרנסה, מורת רוח ועוגמת נפש רבה כתוצאה מדברי הרכיל אשר נפוצו באותה עת בין כל חברי הXXX.
14. התובע טוען כי פרסום תמונתו בצירוף הכיתוב כאמור לעיל, בקרב הקהילה הדתית פגעו בו, והותירו אותו חסר אונים. עיקר הפגיעה היתה בהפיכתו כאמור למטרה לבוז וללעג בעיני הציבור בשל תכונות מאוסות ומעשים נפשעים שיוחסו לו.
15. לדבריו הוא מוצג בכרזה כאדם בוגדני, מרושע, פרסונה לא רצויה, שיש להוקיע מן הקהילה.
16. לטענת התובע, יש לחייב את הנתבעים בכפל פיצוי בשל כוונתם הזדונית לפגוע בו ובשמו הטוב.
17. עוד ובנוסף טוען התובע כי בהתאם לחוק הגנת הפרטיות, הנתבעים השיגו את תמונתו מבלי שנתן את אישורו ופרסמו התמונה בנסיבות משפילות. הנתבעים אף הגדילו לעשות ופרסמו פרטים הנוגעים לצנעת חייו ולכן יש לחייבם בפיצויים גם בהתאם לחוק הגנת הפרטיות.

טענות הנתבעים

18. לטענת הנתבעים, יש לדחות את התביעה על הסף מאחר והיא נשענת על עדות שמועה.
19. עוד ובנוסף טוענים הנתבעים כי התובע לא הוכיח את דבר הפרסום, וכך לא הוכח כל קשר ביניהם לבין מעשה הפרסום.
20. לדברי הנתבעים, התביעה הוגשה במטרה לסחוט מהם פיצוי כספי על המעשים המיוחסים להם בהעדר ראיות הקושרות אותן למעשה, מלבד עדות השמועה כאמור, המוכחשת על ידם מכל וכל.
21. יש לציין כי ביום 3.9.18 הגישו הנתבעים תצהירי עדות ראשית בהם טענו כי ביום 26.4.17 הם שהו בביתם ואירחו את אחיו של הנתבע (להלן: "X" ו"X") לארוחת ערב, וכי בהמשך הערב הצטרפו אליהם אח נוסף (להלן: "X"), ואביו של הנתבע.
22. לדברי הנתבעים האירוע צולם במצלמת האבטחה וצורף לתצהיר מטעמם כנספח א'.
23. בתצהיר עדות ראשית מטעמם טענו הנתבעים כי בשעה 22:30 לאחר שאחיו של הנתבע יצאו מביתו, הנתבעים נסעו לביתו של X ושהו שם במשך כשעה וחצי.

24. בנסיעתם חזרה לביתם, נתקלו הנתבעים בXXX וYYY בסמוך לכיכר הXXX. לגרסתם, YYY קיללה אותם, והנתבע החזיר לה בתנועת יד. או אז השניים נסעו מהמקום.
25. לטענת הנתבעים בסרטון אשר צולם ע"י YYY וצורף לתצהיר עדות ראשית מטעמה, ניתן לראות כי הם לא אחזו בידיהם כרזות, וכי לא הושלכו כרזות מן הרכב.
26. עוד ובנוסף טוענים הנתבעים כי לא ניתן להבחין בסרטון מצלמת האבטחה אשר צורף לתצהירו של בנו של התובע (להלן: "X"), באיזה רכב מדובר. יתרה מזאת, לשיטתם, גם אם מדובר ברכב הזה לרכבם, הרי שרק בקרב בני משפחתם ישנם שישה רכבים מסוג זה.
27. הנתבעים תמכו את גרסתם בתצהירם של מר X ומר X, אחים של הנתבע.
28. ביום 8.1.18 הוגשה בקשה מטעם התובע לקבלת הסרטון המקורי, לטענתו, בשל חשד לעריכת הסרטון ממצלמת האבטחה של הנתבעים. בנוסף ביקש התובע לצרף ראיות הזמה אשר התגלו לו לאחרונה ומוכיחות כי הנתבעים ביצעו את העוולה.
29. ביום 23.5.19 נעתר בית המשפט לבקשת התובע לצרף את ראיות ההזמה.

בפתח הדברים

30. תקנה 72(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות סדר הדין האזרחי") קובעות כדלהלן:
- "בכתב טענות אין לטעון כנגד אותו בעל דין טענות עובדתיות חלופיות, אלא אם כן הצהיר הטוען כי העובדות כהויתן אינן ידועות לו; אין באמור בתקנה זו כדי למנוע טענות משפטיות חלופיות".**
31. אפתח ואומר, כי העלאת טענות עובדתיות חלופיות, הינה מעשה העומד בסתירה לסעיף 72(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי.
32. בנידון דידן, הנתבעים כאמור הכחישו במסגרת כתב ההגנה באופן גורף ומוחלט את עצם מעורבותם באירוע.

33. יתרה מזאת, בס' 15 לכתב ההגנה הכחישו הנתבעים כל קשר לעריכת ופרסום הכרזות, באשר לדבריהם אין בכתב התביעה בדל הוכחה הקושר אותם למעשים הנטענים.

34. אפס, בתצהיר מטעמם שינו הנתבעים לפתע את גרסתם וטענו כי הם יצאו מביתם בשעה 22:30 לבקר את אחיו של הנתבע. בנסיעתם חזרה לביתם נתקלו הנתבעים בXXX וYYY ובין הצדדים התקיימו חילופי קללות.

35. בסיכומים אותם הגישו הנתבעים, ולאחר קבלת ראיות ההזמה מטעם התובע לעניין הודאת הנתבע במשטרה לעריכת הכרזות ופיזורן בXXX, טען הנתבע 1 כי הודאתו במשטרה אינה אמת וכי היא נעשתה בשל רצונו להגן על מישהו קרוב.

36. הלכה היא, שכאשר נטענות טענות עובדתיות סותרות באותו הליך משפטי, קיים "השתק שיפוטי" לבעל הדין וזאת אף אם נטענו הטענות בשני הליכים משפטיים נפרדים, לעניין זה ראה רע"א 4224/04 **בית ששון נ' שיכון עובדים**, נט(6) 625 {פמ"מ – 8/3/2005} פורסם במאגרים (להלן: "**הלכת בית ששון**"), שם נקבע כדלקמן:

"הטענה בדבר השתק שיפוטי יכולה להתעורר מקום שבו אחד מבעלי-הדין מעלה טענות עובדתיות או משפטיות סותרות באותו הליך עצמו או בשני הליכים שונים (ניתן לראות באיסור על העלאת טענות עובדתיות חלופיות כנגד אותו בעל-דין בכתב-טענות אחד משום דוגמה של השתק שיפוטי; האיסור קבוע בתקנה 72(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984). התכלית שמאחורי ההשתק השיפוטי היא למנוע פגיעה בטוהר ההליך השיפוטי ובאמון הציבור במערכת המשפט וכן להניא מפני ניצולם לרעה של בתי-המשפט".

37. הלכה זו אף חזרה וצוטטה על-ידי כבוד השופטת א. פרוקצ'יה בהלכת בית ששון:

"דוקטרינת ההשתק השיפוטי מקורה בדיני היושר האנגליים, ומשמעותה היא חסימת בעל דין מהעלאת טענות מסוימות בהליך שיפוטי, אפילו מוצדקות הן לגופן, בשל התנהגותו בהקשר לסוגיה הנדונה שדבק בה פגם. ההשתק כלפי בעל דין נובע ממקורות ערכיים שונים - עקרון תקנת הציבור, האיסור על שימוש לרעה בהליכי בית המשפט, ותורת תום הלב. תכליתו של ההשתק השיפוטי למנוע פגיעה לא ראויה בבעל הדין שכנגד, למנוע פגיעה בטוהר ההליך השיפוטי ובאמון הציבור במערכת המשפט, ולמנוע ניצול לרעה של בתי המשפט."

38. לעניין זה ראה רע"א 3640/03 **דקל נ' דקל** (פורסם במאגרים) {פמ"מ – 16/12/2007} שם נקבע כדלקמן:

"דוקטרינת ההשתק השיפוטי מהווה אחת השלוחות של דיני ההשתק המסורתיים. היא מציבה מחסום דיוני בפני בעל דין מלטעון טענה דיונית, שאפילו נכונה היא, יש בה דופי של חוסר תום לב דיוני. תורה זו משתלבת בעקרון תום הלב אשר חדר לכל תחומי המשפט - המהותי והדיוני כאחד".

39. לענייננו, עצם הכחשת הפרסום באופן גורף והכחשת המפגש עם YYY וXXX ובאותה נשימה הטענה כי התקיים מפגש עימם בלילה המדובר ולבסוף ההודאה במשטרה הקושרת את הנתבעים לפיזור הכרזות, הינה באופן מובהק טענות עובדתית סותרות וככאלו הם פסולות לפי סעיף 72(ב) לתקסד"א.

דיון והכרעה

40. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק לאיסור לשון הרע"), קובע כי:

1" לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו".

41. סעיף 2 לחוק לאיסור לשון הרע קובע פרסום מהו:

2. (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
- (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:
 - (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
 - (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע".

42. על מנת לבסס אחריות בגין "לשון הרע" אין צורך להוכיח כי לנפגע נגרם נזק בפועל, אלא די בכך שהפרסום "עלול" להשפיל את הנפגע, לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג כאמור בס' 1 (1) לחוק לשון הרע.

43. תביעה מכוח חוק לשון הרע הינה תביעה נזיקית, ראשית על התובע להוכיח כי הנתבע ביצע פרסום של לשון הרע בבחינת "המוציא מחבריו, עליו הראיה". (לעניין זה ראה דנ"א 4693/05 **בית חולים כרמל נ' מלול**, סד(1) 533 {פמ"מ – 29/8/2010}).
44. בכדי לבחון האם הפרסום היה פוגע משפיל או מבזה כאמור בס' 1 (1) לחוק לשון הרע יש לבחון את העניין בהתאם לסטנדרט אובייקטיבי של האדם הסביר (המבחן האובייקטיבי). לעניין זה ראה: ע"א 7380/06 **חטר - ישי נ' גילת** (פורסם במאגרים).
45. פרסום שמטרתו להשפיל או לבזות ייחשב ללשון הרע, על אף אם הפרסום אמיתי, כאשר בשלב זה אין חשיבות למניע או לכוונה שעמדה מאחורי הפרסום. (לעניין זה ראה: ע"א 751/10 **פלוני נ' דין – אורבך** (פורסם במאגרים).
46. לאחר שהתובע עומד בנטל ההוכחה כי התקיים פרסום כאמור, יועבר הנטל לכתפי הנתבע להוכיח האם עומדת לו אחת ההגנות הקבועות בסעיפים 13-15 לחוק לשון הרע.
47. במידה ובוצע פרסום "לשון הרע" ואין למפרסם הגנה, בית המשפט יקבע מהו שיעור הפיצוי שיש להעניק לתובע.

מן הכלל אל הפרט

48. במקרה דנן, ברור כי פרסום הכרזות שבגינם עותר התובע לפיצוי, מהווים ביטויי מובהק של לשון הרע.
49. כינוי התובע "**נואף רשע צא מקהילתנו**" המייחס לו תכונות אישיות שליליות מהווה פרסום לשון הרע. בכל קנה מידה אובייקטיבי של "האדם הסביר" מדובר בדברי בלע חמורים המהווים לשון הרע.
50. מטעם התובע העידו הוא בעצמו, ביתו YYY, חתנו XXX, אשתו ובנו X.
- מטעם הנתבעים העידו הם בעצמם ושני אחיו של הנתבע.
51. הואיל ואין חולק על עצם הפרסום, ההכרעה נעוצה במידת האמון שבית המשפט ייתן בעדויות הצדדים.
52. אפתח ואציין, כי אני מקבל במלואה את עדות התובע והעדים מטעמו, עדותם נראתה אותנטית, סבירה, הגיונית, רצופה ומתיישבת עם יתר הראיות, ללא סתירות ופרכות ואני מוצא עדותם כמהימנה בעיניי.

53. עדי התובע העידו לפניי, באופן שהיה אמין עליי, כי הם יצאו בשעת לילה מאוחרת לאסוף את הכרזות מרחבי הXXX, תוך כדי איסוף הכרזות פגשו בנתבעים נוסעים ברכבם בשעה 00:00 לערך (ראה עדותה של YYY בעמ' 17 ש' 25-33 לפרוט' וכך גם עדותו של XXX בעמ' 20 ש' 21-35 לפרוט').

54. עדת התובע YYY, צירפה לתצהיר עדות ראשית מטעמה סרטון אשר צולם במכשיר הטלפון שלה, לדבריה בסרטון ניתן לראות את הנתבע נוסע ברכבו ולצידו יושבת הנתבעת וכי מהרכב מושלכים כרזות (ראה נספח א' לתצהיר עדות ראשית YYY).

55. המפגש בין הצדדים לא הוכחש ע"י הנתבעים, בס' 7 לתצהיר עדות ראשית טען הנתבע כי ביום 26.4.17 בשעה 00:00 לערך לאחר שחזר מבית אחיו אליהו, ובעודו נוסע ברכבו עם הנתבעת, נתקל בYYY ובבעלה בסמוך לסופר בXXX.

56. לדבריו YYY קיללה אותו והוא החזיר לה בתנועת יד ונסע מהמקום.

57. הנתבעת נשאלה באשר לזהות הרכב בסרטון והיא השיבה כי אכן זה רכבם אשר צולם בסרטון (עמ' 38 ש' 24-28 לפרוט'):

ש. מציג לך 2 סרטונים, רוצה להבין אם הבן שלך נמצא בסרטונים. אני מציג את הסרטון שצורף כנספח לתצהיר של העדה YYY אורה, ואני שואל אותך, זה הרכב שלכם ולא הכחשתם את זה
ת. נכון
ש. איפה הילד יושב
ת. מאחורה".

58. ראייה נוספת התומכת בטענת התובע היא סרטון נוסף אשר צולם במצלמת אבטחה מסביב לכיכר בXXX, בו רואים רכב מסוג זהה לרכבו של הנתבע נוסע בסמוך לכיכר (ראה נספח 1 לתצהיר עדות ראשית X).

59. זאת ובנוסף, הנתבעת נשאלה בחקירתה לפרוט'ול האם ניתן להבחין בכרזות הנזרקים מתוך הרכב והיא השיבה בחיוב (ראה עמ' 38 ש' 29-36 לפרוט'):

ש. אני מציג בפנייך את הסרטון שצורף לתצהירו של X, סרטון ממצלמת אבטחה (המתעד זריקת פלייר מהצד של הנוסע ליד הנהג), את מזהה את הרכב הזה
ת. כן, מדובר ברכב XXX
ש. איך את יודעת שזה לא רכב שלך
ת. כי אנחנו לא פיזרנו פליירים
ש. תאשרי לבית המשפט שמהחלון פה נזרק פליירים, יכול להיות שזה לא את
ת. נכון, נזרק
ב"כ הנתבעים: אבקש שיצוין כי הפליירים נזרקו מצד ימין של הרכב, דהיינו מהמושב שליד הנהג.

ש. תאשרי שהפלייר נזרק מצד המושב שליך הנהג
ת. מאשרת".

60. הנתבעים טענו בתצהיר מטעמם כי ישנם שישה רכבים בXXX הזהים לרכבם בדגם ובצבע אולם כאשר ביקשו לציין את בעלי הרכבים תשובותיהם היו פתלתלות ומתחמקות.

61. ראה לדוגמא עדותו של הנתבע (עמ' 34 ש' 14-34 לפרוט'): :

"ש. אמרת שיש 6 מכוניות מהדגם של הרכב שלך בזמנים הרלוונטיים, תאמר לפרוטוקול בית המשפט את שמות כל הבעלים של המכוניות
ת. קודם כל אמרתי כ-6, ובנוסף יש לאח שלי X אחד, יש לחתן של אח שלי X, קוראים לו X, X זה חמי
ש. X מה
ת. X כהן. יש לנו אחות של גיסתי X קוראים לה X. באותה תקופה היה גם לX שזה חתן של X
ש. אמרת 4 יש עוד שניים
ת. זה מה שאני זוכר
ש. למה לא הבאת אף אחד, לא הבאת שום דבר שמוכיח שיש באמת עוד 6 רכבים
ת. לא התבקשתי".

62. וכך גם לדוגמא בעדותה של הנתבעת (בעמ' 39 ש' 7-17 לפרוט'): :

"ש. בתצהיר שלך בסעיף 7 את כותבת שבזמנים הרלוונטיים ל-6 בני משפחה היו רכבים מהסוג שלכם
ת. כן
ש. תאמרי לי מי בני המשפחה
ת. יש את X, יש את החתן של X
ש. מה שמו
ת. X. יש את אחות של גיסתי ואת השאר אני לא זוכרת
ש. את זוכרת 3
ת. כן
ש. למה כתבת 6
ת. אולי באותו רגע זכרתי 6 ועכשיו אני לא זוכרת".

63. מהעדויות והראיות אשר הוצגו בפניי עולה כי המדובר ברכבם של הנתבעים.

64. כאמור לעיל עדות הנתבעים והעדים מטעמם לא הייתה אמינה עלי כלל, והייתה מלאה בסתירות מהותיות ופרכות המטילות ספק במהימנותם.

65. אלא שבניגוד גמור לעדותם של הנתבעים, ניתן היה להתרשם מעדי התובע לחיוב. תצהיר עדותם הראשית לא נסתר, עדותם לא קרסה ולא קועקעה וחקירתם לפרוטוקול רק חיזקה את טענותיהם בכתבי הטענות ובתצהירים.

66. אכן, צדק התובע בטענותיו בסיכומיו, כי לאורך ההליך מסרו הנתבעים מספר גרסאות באשר לכרזות אשר הופצו בגנותו.

67. כך, בתחילה הכחישו הנתבעים כל קשר למעשה הפרסום. לאחר מכן טענו כי היו בביתם יחד עם X וX ובהמשך הערב נסעו לביתו של X. לאחר מכן, שוב שינו את גרסתם וטענו כי הודאת הנתבע בביצוע המעשה במשטרה נבעה רק בשל רצונו להגן על קרוב.
68. על מנת לבסס מסקנות אלו יוצגו להלן קטעים רלבנטיים מעדויות הצדדים המדברות בעד עצמן:
69. כאמור ביום 3.4.19 הגיש התובע ראייה לבית המשפט- הודאת הנתבע בפני משטרת ישראל בעריכת הכרזות ופרסומם.
70. מעיון בחקירת המשטרה מיום 28.4.17, עולה כי הנתבע זומן לחקירה בגין חשד לביצוע עבירת חבלה במזיד (חיתוך צמיגים) ברכבו של התובע.
71. הנתבע הכחיש כל קשר לביצוע עבירת החבלה במזיד, אולם כאשר נשאל בחקירה מדוע פיזר פליירים בXXX בגנות אחיו השיב כי: **"זה מה שחשבתי עליו באותו הרגע ורציתי להוציא עליו את הכעס"**.
72. בהמשך הוא השיב: **"עשיתי את זה בשעת ערב מוקדמת ליד אנשים ולא חשבתי שעשיתי משהו לא חוקי, אם זה לא חוקי אני מבקש סליחה"**.
73. הנתבע אף פירט בחקירתו למשטרה כיצד ערך את הכרזות. לדבריו הוא השתמש בתמונת התובע אותה לקח מגלריית התמונות בנייד האישי שלו, הוסיף את הכיתוב על גבי התמונה והדפיס אותה בבית אחיו X.
74. יצוין כי הנתבע פירט בפני החוקר גם את תוכן המלל אשר הוא בחר לרשום על גבי התמונה "נואף רשע צא מקהילתנו".
75. לדברי הנתבע הוא הדפיס כ-120 כרזות, ופיזר אותם ברחבי הXXX ליד בית הכנסת הראשי שלX, וברחוב X.
76. הודאת הנתבע בפני חוקר משטרת ישראל עומדת בסתירה מוחלטת לטענותיו הקודמות של הנתבע כי הוא מכחיש כל קשר למעשה הפרסום.
77. בעת חקירתו הנגדית שינה הנתבע את גרסתו והצהיר בפני בית המשפט כי שיקר בחקירת המשטרה מאחר ורצה להגן על קרוב ממעצר.

ראה לעניין זה עדותו של הנתבע בעמ' 28 ש' 18-33 ובהמשך בעמ' 29 ש' 11-1 לפרוט':

”ש. תסביר לי

ת. יש פה בעיה שהייתי צריך באותו רגע להגיד דברים במשטרה, היתה סיבה שמבחינתי היתה מוצדקת להגיד את מה שאמרתי בחקירה
ש. אני מסתכל בתצהיר שלך ובכתב ההגנה, אתה מכחיש כל קשר לאירוע הנטען, על התצהיר חתמת ביום 1.8.2018, יומיים אחרי האירוע המדובר אתה הודית במשטרה בכל הפרטים שנתבעת ואותם הכחשת, כדברי בא כוחך, איפה שיקרת פה או פה
ת. מה שאתה אומר שהעניינים במשטרה לא בוצעו זה אחרי שעשינו את התצהיר שאתה מדבר עליו

ש. תסביר את מה שאמרת

ת. אמרת שהתצהיר בוצע אחרי החקירה במשטרה
ש. לא, אני אתקן. התצהיר שלך של התביעה הזאת נחתם ב- 8/18, האירוע שעליו נתבעת קרה בחודש 4/17, 26.4, יומיים אחרי האירוע הזה נחקרת במשטרה והודית בכל פרטי האירוע, הודית שאתה עשית את הפליירים, הדפסת, כתבת, הפצת, עכשיו יושבים מולנו שני מסמכים, על שניהם אתה חתום, באיזה מסמך שיקרת, המסמך שעליו החקירה במשטרה שנעשתה יומיים אחרי האירוע או התצהיר שחתמת עליו אחרי שנה וקצת אחרי האירוע, איפה שיקרת

ת. מה שאמרתי במשטרה היה צריך מבחינתי וצודק להגיד באותו רגע, גם אם מבחינתך אתה חושב שזה לא אמת. אני באותו רגע ידיעתי שזה מה שאני צריך לעשות.

ש. תסביר לי, מה זה באותו רגע ידעת

ת. היה לי עניין כזה שהייתי חייב להגן על מישהו, הייתי מוכרח להגן על מישהו שהוא קרוב מאוד לליבי ולכן באותו זמן הייתי צריך לומר את מה שאמרתי
ש. להגן עליו מפני מה
ת. ממעצר

ש. למה רצית להגן מפני מעצר, איפה הסכנה

ת. אני לא רוצה להגיע למצב שלא רוצה להגיד שאז לא רציתי להגיד. העניין הוא שאני צריך להגיד על משהו שהוא לא רגיל, זאת אומרת שאם הוא נכה או פצוע או לא בן אדם נורמטיבי על מנת להגן עליו שהוא קרוב לליבי להגיע למעצר, הייתי צריך להגיד את אותם דברים
ש. מי זה אותו בן אדם, ציין את שמו לפרוטוקול בית המשפט
ת. אני צריך להגיד? ”

78. לא זו בלבד שאין כל ממש בטענה זו של הנתבע לפרוטוקול, אלא שהיא עומדת בסתירה לטענותיו הקודמות של הנתבע ואף מהווה שינוי חזית, ואסביר.

79. יצויין כי הנתבע נחשד בחשד לביצוע עבירת חבלה במזיד ברכבו של התובע וכלל לא נחשד לעניין פרסום הכרזות. מכאן שגרסתו בחקירה הנגדית כי בעת החקירה ביקש להגן על חבר קרוב אינה מתיישבת עם העובדות.

80. אדרבה, עדותו של הנתבע באשר לאנשים אשר היו עימו ברכב לאחר שסיים את הארוחה ויצא מביתו עומדת בסתירה לחקירתו במשטרה שם השיב הנתבע לחוקר כי אשתו ובנו היו עימו ברכב. אפס, כאשר נשאל הנתבע בחקירתו הנגדית עם מי הוא היה ברכב, הוא השיב שהיה רק עם אשתו (ראה עמ' 32 ש' 14-21 לפרוט').

81. בהמשך שינה הנתבע את גרסתו וטען כי בנו גם היה עימו ברכב (ראה עמ' 32 ש' 33-30 לפרוט').

82. עדות זו של הנתבע עומדת בסתירה גמורה להודאתו בפני חוקר המשטרה. זאת ועוד, גם כאשר ניתנו לתובע הזדמנויות מספר ליישב סתירה זו בין גרסתו לבין עדותו לעיל, לא עלה הדבר בידו והוא ענה תשובה מיתממת ומתחמקת כי הוא אינו זוכר האם הילד היה עימו או נשאר בבית עם חמותו (ראה עמ' 34 ש' 8-15 לפרוט').

83. הנתבע לא היה אחיד בתשובותיו, זאת בלשון עדינה. הנתבע נשאל שאלה פשוטה והיא האם בנו היה עימם ברכב ותחת להשיב תשובה אחת ולדבוק בה, מצא למסור כמה תשובות, שאינן תואמות האחת עם רעותה.

84. זאת ועוד עדות זו של הנתבע עומדת בסתירה לעדותה של הנתבעת אשר העידה כי בנה היה עימם ברכב (ראה עמ' 38 ש' 17-18 לפרוט').

85. עדות זו גם סותרת את עדותו של מר X (אחיו של הנתבע) אשר העיד כי הנתבעים הגיעו לבדם לביתו של X וכי לא היו ילדים בבית, רק מבוגרים (ראה עמ' 44 ש' 31-15 ובהמשך בעמ' 45 ש' 9-1 לפרוט').

86. כאמור, עדות הנתבעים אינה אמינה והיא עומדת בסתירה לעדותם של התובע ועדיו, אשר כאמור, אני נותן בה אמון רב.

87. זאת ועוד, בחקירת המשטרה נשאל הנתבע היכן הייתה אשתו בעת שהוא פיזר את הכרזות והוא השיב כי אשתו הייתה בבית של אחיו אליהו יחד עם אשתו ובנותיו.

88. עדות זו אף עומדת בסתירה לעדותה של הנתבעת אשר העידה כי היא שהתה ביום 26.4.17 בביתה עד השעה 22:30 (ראה עמ' 38 ש' 14-2 לפרוט').

89. יתרה מזאת, עדות זו של הנתבע גם עומדת בסתירה לתצהירו של האח X אשר הצהיר כי ביום 26.4.18 שהה בביתם של הנתבעים יחד עם אחיו X ולאחר שסיימו את ארוחת הערב הנתבעים הגיעו אליו הביתה (תצהיר זה נמשך מהתיק מאחר והעד לא התייצב לדיון).

90. כידוע, הלכה פסוקה היא שאי הבאת עד משמשת כנגד מי שנמנע מהבאתו כלל הוא וכי הנמנע מלהביא ראיה או עד שיכל להביאו, תתפרש אי הבאתו כנגדו.

ראה : יעקב קדמי, **דיני ראיות** (חלק שלישי), תשנ"ט, עמ' 1391.

91. בנדון דידן, הנתבעים בחרו מטעמים שלהם ליתן הסברים מתחמקים ובלתי ענייניים בכל הנוגע לסיבת אי התייצבותו של אותו עד חיוני וכן גם ביחס לאי הצגת סרטון האבטחה המקורי.

92. בנסיבות אלו, לאור ריבוי הסתירות והתמיהות בעדויות הנתבעים והעדים מטעמם, המסקנה המתבקשת היא כי גרסת הנתבעים אינה מהימנה. מכאן שבגרסה זו נתגלעו בקיעים של ממש שיש בהן כדי לאיין את מהימנותם של הנתבעים.

93. בענייננו, לאחר בחינת מכלול הראיות לרבות הסרטונים וחקירת המשטרה, עדויות בעלי הדין והעדים מטעמם – שוכנעתי כי התובע הצליח לעמוד בנטל ההוכחה להוכחת הפרסום.

הגנות סעיף 14-15 לחוק איסור לשון הרע

מצב משפטי

94. סעיף 14 לחוק קובע כדלקמן:

”במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

95. הגנת אמת הפרסום הקבועה בסעיף 14 לחוק דורשת הוכחתם של שני יסודות מצטברים.

האחד- הפרסום המהווה לשון הרע היה אמת;

היסוד השני, מתקיים עניין ציבורי בנוגע לאותו פרסום.

96. הגנת תום הלב, הקבועה בסעיף 15 לחוק, קמה לנתבע בהתקיים שני תנאים מצטברים. האחד הוא כי הנתבע עשה את הפרסום בתום לב, והשני הוא כי הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק (ראה דנא 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך [פורסם במאגרים]).

97. הנתבעים לא התייחסו לטענת הגנת פרסום אמת מכוח סעיף 14 לחוק, אולם בתצהירים מטעמם ובחקירת התובע לפרוטוקול, הנתבעים העלו טענה כי התובע ידוע בקרב אנשי Xכנואף, מהמר, שתיין ושילדיו עוסקים בסמים בביתו שלו כך שיש לדחות את טענתו לפגיעה בשמו הטוב.

98. בחקירת התובע ועדיו לפרוט' נשאלו העדים לענין הסיבה בגינה נכתב כי אביהם "נואף" על גבי הכרזות והאם יש אמת באימרה זאת.

99. ראה דבריה של YYY (עמ' 19 ש' 29-32 לפרוט'): :

"ש. למה לדעתך רשמו לאבא שלך שהוא נואף, למה לא רשמו שהוא גנב או משהו אחר
ת. כי ביבנאל ישנה קהילה, ככל שאתה רושם רע זה יכול לעשות רע לבן אדם. המטרה שלהם
היתה לבזות את אבא שלי, אנשים מחקו אותו, אבא שלי היה בצער, אני הייתי צריכה לעזוב
את X, יש שם את ... (בוכה)".

100. ראה גם דבריו של העד מר XXX (עמ' 22 ש' 5-10 לפרוט') :

"ש. למה לדעתך רשמו לחמך שהוא נואף, למה לא רשמו משהו אחר בפלייר
ת. אין לי מושג
ש. אתה מכיר שמועות בנוגע לזה שהוא נואף
ת. בנוגע למשפחה כן, בנוגע אליו לא
ש. לא הלכת לבדוק, לא שאלת אחרי זה
ת. שאלו אותי כולם מה זה ולמה זה, אמרתי שאין לי מושג".

101. כמו-כן ראה גם דבריו של העד מר X (עמ' 22 ש' 32-36 ובהמשך בעמ' 23 ש' 1-3 לפרוט') :

"ש. למה רשמו לפלוגי נואף, מה השמועות אומרות
ת. מה זאת אומרת ?
ש. למה לא רשמו גנב, רמאי או משהו אחר
ת. אין לי מה להגיד על תשובה כזאת, אם היו רושמים רוצח, מה אני יכול לענות על שאלה
כזאת
ש. אתה שמעת אי פעם איזה שהיא שמועה, משהו לא טוב שאו YYY עליו
ת. אני שומע בקהילה פה ושם
ש. מה או YYY
ת. מלכלכים כל מיני, לא זוכר פרטים מדויקים".

102. וראו גם דבריו של מר X (עמ' 23 ש' 16-18 לפרוט') :

"ש. למה רשמו לו נואף ולא רשמו גנב או נוכל או משהו אחר, מה השמועה אומרת
ת. אני לא רשמתי את זה, הוא רשם את זה. אני לא יודע למה הוא רשם את זה".

103. הנתבעת נשאלה לעניין טענתה כי התובע ידוע כמהמר, שתיין ושילדיו עוסקים בסמים והיא השיבה כי
מדובר בשמועות (ראה עמ' 39 ש' 18-28 לפרוט') :

"ש. סעיף 9 לתצהירך, את כותבת שורה שזהה לתצהיר של בעלך, את כותבת שהשם של
התובע כל כך לא טוב כי הוא ידוע בX כאדם מהמר, שתיין, שילדיו עוסקים בסמים
ת. נכון
ש. למה כתבת את זה
ת. כי זה מה שאני יודעת לפי השמועות בX שזה מה שקורה. חוץ מזה שאני רואה אותו
במכולת קבוע יושב
ש. איפה את רואה אותו
ת. במכולת

ש. מה הוא עושה במכולת
ת. ממלא את הלוטו
ש. והילדים שלו."

104. ובהמשך כאשר נתבקשה לציין שמות אנשים שאמרו לה כי ילדיו של התובע מוכרים סמים, התחמקה ממתן תשובה ולבסוף ציינה כי היא אינה זוכרת מי הם אותם האנשים (עמ' 40 ש' 12-26 לפרוט):

ש. למה כתבת את זה
ת. כי זה מה שאני יודעת
ש. מאיפה את יודעת
ת. XXX עיירה מאוד קטנה, יש פה מלא ילדים שהם מוכרים להם סמים ומעשנים איתם ובאו ואמרו לי
ש. מי אמר לך
ת. מה זה משנה, אני צריכה להגיד שמות
ש. מי אמר לך
ת. אמרתי לך אני לא רוצה להגיד שמות
ש. בואי תגידי את השמות
ת. אני לא זוכרת, מדובר בהרבה אנשים
ש. תציני 5
ת. איך אני אציין 5. אני לא זוכרת
ש. את לא זוכרת מה כתבת פה
ת. אני זוכרת שאני יודעת על משהו שאני יודעת".

105. בנסיבות אלה, חזקה שהנתבעים פעלו שלא בתום לב בהתאם ללשון הוראת סעיף 16(2) לחוק איסור לשון הרע וכי לא חלים עליהם אחת מן ההגנות אשר קבועות במסגרת הוראת ס' 15 לחוק.

106. בנסיבות מקרה דנן, הצדדים המעורבים ומערכת היחסים ביניהם, מביאה למסקנה חד משמעית כי מדובר בפרסום בחוסר תום לב, אשר פורסם בכוונת זדון ורצון של הנתבעים לבייש את התובע ולפגוע בו ובעבודתו, ואין המדובר בפרסום אמת או בפרסום בתום לב. כל זאת, הן לאור המניע של המפרסמים והן לאור סגנון הפרסום.

פגיעה בפרטיות

107. לטענת התובע, הנתבע פרסם את תמונתו אשר נלקחה מחשבון הוואטסאפ שלו וזאת מבלי שנתן את אישורו.

108. עוד טוען התובע כי התמונה פורסמה בנסיבות משפילות וכי הוא מוצג בכרזה כאדם מרושע, פרסונה לא רצויה שיש להוקיע מן הקהילה וכי יוחסו לו תכונות של בוגד, ופרטים הנוגעים לצנעת חיו האישיים.

109. על כן לטענת התובע יש לחייב את הנתבעים בכפל פיצוי בהינתן כוונה לפגוע בהתאם לס' 29א(ב)(1) לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנה על פרטיות").

דיון והכרעה

110. סעיף 1 לחוק הגנה על פרטיות, קובע כדלקמן: "לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו".

111. סעיף 2 לחוק הגנה על פרטיות מפרט רשימה של מצבים שייחשבו כפגיעה בפרטיות.

-"(4) פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו; (9) שימוש בידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה; (10) פרסומו או מסירתו של דבר שהושג בדרך פגיעה בפרטיות לפי פסקאות (1) עד (7) או (9); 11 (א) פרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם... או להתנהלותו ברשות היחיד"...

מן הכלל אל הפרט

112. כאמור לעיל נקבע כי הנתבעים ביצעו את הפרסום.

מהעובדות שהובאו בפני בית המשפט (ראה חקירת המשטרה מיום 28.4.17) עולה כי הנתבע השתמש בתמונת התובע אשר נלקחה מגלריית התמונות במכשיר הנייד שלו.

113. שימוש בתמונת התובע מבלי שניתנה רשותו והסכמתו להשתמש בתמונה מהווה פגיעה בפרטיותו.

114. בענין זה יש להתייחס גם, כמובן, לטענת התובע כי על גבי תמונתו נכתב "נואף רשע צא מקהילתנו" המייחס לו מעשה בגידה אשר נכתבו מתוך מטרה לבזותו ולהשפילו.

115. אין חולק כי הכיתוב על גבי הכרזה מציג את חייו האישיים של התובע הקשורים לענייני אישות באור שלילי.

116. בספרו של עו"ד הלם - דיני הגנת הפרטיות, הוצאת פרלשטיין גינוסר (עמודים 152 - 155) הוא מגדיר את "ענייני אישות" ככל הנושאים המוגדרים היום כ"ענייני משפחה", שהם בעיקר תביעות הנוגעות ל"מעמד אישי", סכסוכים בתוך המשפחה, ירושה, וכו', או כפי שהתייחסו אליו בע"א (ב"ש) 278/95 א. ואח' נ' שבע באר שבע בע"מ, (פורסם במאגרים) בעמ' 1227, כ"פן רחב של מערכת הקשרים שבין בני הזוג".

117. במקרה דנן אין ספק כי הפרסום שפירסמו הנתבעים הנוגע להתנהלות כביכול של התובע בענייניו האישיים, ובעקיפין, במערכת יחסיו עם אשתו, יש בו הפרת הפרטיות של התובע, אשר ציין שוב ושוב כי הוא משתייך לקהילה חרדית ומעמדו בה נפגע כתוצאה מהפרסום.

118. אין חולקין על כך כי אמירות מעין אלו כלפי כולי עלמא חוסות תחת עקרונות הגנת הפרטיות והם חלק בלתי נפרד מענייניו הפרטיים והאישיים של כל אדם ושל כל מסגרת משפחתית או זוגית באשר היא.

119. לפיכך, אין זה מן הראוי כי עניינים ממין אלו יובאו בפרהסיה בפני כולי עלמא קל וחומר בקרב בני קהילה פריפריאלית מצומצמת ומסוגרת בה רמת הפגיעה מתחזקת עשרות מונים.

120. לאחר שבחנתי הנתונים אשר הוצגו בפניי, אני קובע כי הפרסום נעשה תוך הפרת חוק הפרת הגנת הפרטיות בהתייחס לתובע ויש בו גם לפגוע ו/או לבזות התובע.

שיעור הפיצויים

121. סעיף 7א (ב) לחוק קובע כי בית המשפט רשאי לחייב את נתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 ₪, ללא הוכחת נזק.

122. כמו-כן, סעיף 7 א (ג) לחוק קובע כי במקרים שבהם הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום האמור וזאת ללא הוכחת נזק.

123. זאת ובנוסף, סעיף 29 לחוק הגנת הפרטיות קובע פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על סך של 50,000 ₪ וכפל סכום זה אם יוכח שהפגיעה היתה בכוונה לפגוע.

124. מכאן שבעוד שככלל, כדרכן של תביעות נזיקין, גובה הפיצוי צריך לשקף את גובה הנזק. ואולם, כדי לזכות בפיצוי על פי החוק, אין צורך בהוכחה של נזק.

125. מהפסיקה עולה כי שעה שבית המשפט בא לקבוע את שיעור הפיצוי, הוא ישקול מגוון רחב של שיקולים, לרבות חומרת הפרסום, היקף הפרסום, מעמדו של הניזוק (עניין שעליו יורחב בהמשך), פגיעה בניזוק ובשמו הטוב, היקף קבוצת הפרסום, שכנוע באמיתות הפרסום, היקף הזהירות בבדיקת אמיתות הפרסום, התנצלות הנתבע וחרטה על הפרסום, אופן ניהול המשפט על ידי הצדדים. נקבע כי הבחינה היא אינדיבידואלית.

126. בעניין רע"א 4740/00 **לימור אמר נ' אורנה יוסף ואח'**, פ"ד נה(5) 510, 524 נקבע כי הפיצוי התרופתי בגין לשון הרע נועד להשגת שלושה יעדים: לעודד את רוחו של הניזוק שנפגעה בגין לשון הרע, לתקן את הנזק לשמו הטוב ולמרק את זכותו לשם הטוב שנפגע בגין לשון הרע.

127. בנוגע לקביעת גובה הפיצוי נאמר לענייננו:

"לשם השגתן של מטרות תרופתיות אלה אין להסתפק בפיצוי סמלי, אך גם אין להטיל פיצויים העולים על שיעור הנזק שנגרם. הפיצוי התרופתי לא נועד אך להצהיר על הפגיעה. הוא גם לא נועד להעשיר את הנפגע. הפיצוי התרופתי נועד להעניק פיצוי מלא על הנזק שנגרם - לא פחות ולא יותר (השוו ע"א 357/80 הנ"ל). רק כך יהא ניתן - בגדרי הפיצוי התרופתי - לקיים את האיזון (האופקי) הראוי בין חופש הביטוי מזה לבין השם הטוב והפרטיות מזה. ודוק, פיצוי סמלי יכול לבוא כמכשיר להצהרה על ביצוע העוולה, אך לא כביטוי לפיצוי תרופתי. הפיצוי העולה על הנזק יכול להיות מוצדק כפיצוי עונשי, אך לא כפיצוי תרופתי. ושוב, אין לומר כלל ועיקר כי על בית המשפט לפסוק פיצוי 'נמוך' כדי שלא לפגוע בחופש הביטוי. גם אין לומר כלל ועיקר כי על בית המשפט לפסוק פיצוי 'גבוה' כדי להגן על השם הטוב. על בית המשפט לפסוק פיצוי מלא המשקף את מלוא הנזק - הרכושי והלא רכושי שנגרם לניזוק (ראו ע"א 492/89 **סלונים נ' דבר בע"מ**). בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע 'תעריפים'. בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים..."

128. מכאן ששיעור הפיצוי נגזר לא רק מאופי וחומרת הפגיעה במובן זה, שכל שאופי ההאשמות המיוחסות חמורות יותר, כך גדל סכום הפיצוי.

129. עוד ובנוסף קיים קשר אמיץ בין היקף תפוצת הפרסום לבין גובה הפיצוי. מכאן שכל שתפוצת הפרסום מצומצמת לקהל קטן יותר, הנזק קטן יותר ועל כן גובה הפיצוי הנפסק נמוך יותר.

130. שנהר **שם**. בעמ' 384 קובע לענייננו:

"לעניין התלות בתפוצת הפרסום אמנם איננה רלבנטית לשאלת האחריות אך היא מהווה שיקול חשוב בקביעת גובה הפיצויים. פרסום בתפוצה גדולה, כמו פרסום באמצעי התקשורת, מחמיר את הפגיעה בנפגע ומצדיק את הגדלת הפיצוי. מאידך גיסא, רשאי בית המשפט להקל עם הנתבע כאשר תפוצת הפרסום מוגבלת."

131. דוגמא לכך, היא קביעת בית המשפט בת"א (6685/02 עו"ד דוידוביץ יהונתן נ' ציונה שנקר [פורסם במאגרים] (16.8.04). במקרה זה, צעקה אישה על עורך דינה שהיה נכה "תישאר נכה מסכן כל החיים".

132. בעוד שהמדובר הוא בהתבטאות המהווה הנסיבות משום הפצת לשון הרע, מאחר שהדברים נאמרו בפני אנשים ספורים בלבד, ומתוך סערת רגשות במריבה, נפסקו פיצויים בסך של 10,000 ₪ בלבד.

133. מנגד, כאשר התפוצה רחבה, ומדובר בהפצה לגופים שונים, הפיצוי עשוי להיות גבוה במידה ניכרת.

134. כך לדוגמא, כאשר מדובר בפרסום ברבים באמצעות עיתון נפוץ, כגון בת"א 2667/00 **ששון מרון נ' גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ** [פורסם במאגרים] (9.10.07) נקבע במקרה שבו נעשה פרסום בעיתון "גלובס" שבו נאמר כי התובע פוטר מעבודתו בבנק על רקע דו"ח ביקורת חריף שבו הואשם באי-סדרים כספיים, יפוצה התובע בסך 350,000 ₪.

135. וראו גם: ע"א 5452/04 **עמירם מילר נ' שמואל כהן** [פורסם במאגרים] (2.11.04), שבו נפסק פיצוי בסך של 300,000 ₪.

136. לבסוף, יש מקום גם ליתן משקל להתנהגות המעורלים אחרי הפרסום, כפי שנקבע בסעיף 19 לחוק.

137. מכאן שיש להבחין בין מקרה בו מעוול דבק בדבריו לבין מקרה שבו הוא מתנצל. במקרה דנן, הנתבעים לא רק שלא התנצלו, אלא הכחישו כי יש להם יד בדבר.

138. כפי שנקבע ברע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** [פורסם במאגרים] (12.11.06):

"יינתן משקל להתנהגות הפוגע בעת הפרסום, לפניו, ולאחריו. ינתן משקל לעובדת התנצלותו, או סירובו להתנצל, ודבקותו באמירות הפוגעניות בלא לחזור בו מהן".

139. עוד נקבע לאחרונה בפסיקה אשר יצאה מלפני ביהמ"ש העליון בעניין דנ"א 5407/15 **אלי עזור נ' CANWEST GLOBAL COMMUNICAT** מיום 7.10.2015, כי בבוא ביהמ"ש לשקול האם סדרת פרסומים והכפשות המכוונות כלפי פלוני עולה כדי לשון הרע הרי שעל ביהמ"ש לבחון את סדרת הפרסומים כמכלול וזאת בנוסף לבדיקה הפרטנית בבחינת השלם גדול מסך חלקיו.

מן הכלל אל הפרט

140. בנסיבות המקרה דנן הוכח על ידי התובע כי הנתבעים ביקשו לפגוע בו במכוון בקרב חברי קהילתו המצומצמת וזאת על רקע הסכסוך משפחתי.

141. ודוק, מעדותו הכנה והנרגשת של התובע עצמו וכן מיתר עדיו עולה כי פרסום הכרזה גרם לפגיעה של ממש מבחינה מוראלית הן ביחס לרמת תפקודו כעובד והן ביחס לענייניו הפרטיים והאישיים.

142. ראה דברי התובע לעניין הפגיעה בפרנסה (עמ' 16 ש' 10-13 לפרוט'): :

”ש. טענת בתביעה שלך שיש לך פגיעה בפרנסה, איך זה בא לידי ביטוי ומדוע לא הוכחת זאת

ת. דבר ראשון לא הוכחתי זאת כי אני אחד שלא רודף בצע. דבר שני היו לי שחיטות פנימיות במושבים מסביב שהיו קוראים לי בחגים, מאז המקרה לא קראו לי ולו לפעם אחת”.

143. וגם בהמשך בעמ' 17 ש' 12-14 :

ת. אחרי שהוא הפיץ את הפליירים, בוודאי. לפני זה לא היתה שמועה, כבודי ושמי הלכו לפני ומעמדי בעוף הגליל היום אני בודק סכינים כבר 4 שנים במשחטה ששוחטת 90,000 עופות ביום. צריך יראת שמיים לבדוק את הסכינים”.

144. וראה גם עדותה של YYY לעניין הפגיעה בה ובבני משפחתה עקב הפרסום (עמ' 18 ש' 27-30 לפרוט').

145. אציין ואדגיש כי עדים אלו היו מהימנים ואמינים בעיני. לעניין התובע עצמו אציין כי ניכר מטענותיו לעניין הנזק ועוגמת הנפש שנגרמו עקב הפצת דברי הדיבה של הנתבעים, כי הם נאמרו בדם ליבו, ומתוך כאב וסבל רב וממושך שנשא עמו תקופה ארוכה מאז הפצת הדיבה ועד היום.

146. ראה עדותו בישיבת קדם המשפט אשר התקיים ביום 8.4.18 בה תיאר התובע בפורטרוט את ההתעללות אותה הוא ובני משפחתו חווים מאז הסכסוך המשפחתי :

”התובע : כל הסיפור של פקשווילים, תלונות, שריפת רכבים וצמיגים, סיגריות דלוקות שנזרקות על הבת שלי שהיא בהריון, מאז שהבת שלי חולת אנורקסיה 7 שנים, היתה מאושפזת בתל השומר, באשפוז השני היא פתחה דרך הפסיכולוגית את הסיפור שהדוד אנס אותה, אחד האחים הקטנים שלי מגיל 11 עד גיל 15 עשרות פעמים, אחרי זה היא היתה כ-4 חודשים במרכז לנפגעות מינית וכל האחים ניסו לעשות עלי לחץ לבטל את התלונה של הבת, כמוכן שלא הסכמתי ואני לא יכול להסכים על סמך הבת שלי שהיא בוגרת. זו מסכת עינויים כל יום, לפני שבועיים אחד האחים הוציא עלי כלי נשק, יש פה עשרות תיקים, שזה לא קשור לשום סכסוך לפני כן. שמי הלך לפני לפני המקרה הזה. 12 אחים נגדי. אני הייתי מוכן לגישור בתנאי שאני יודע שכל האחים בלי יוצא מן הכלל לא יזיקו לא לי ולא לאשתי ולא לילדיי, בשום אופן, אז אני מוכן לבוא לגישור. וכמוכן אני רוצה החזר ההוצאות ששילמתי לעורך הדין שלי והוצאות נלוות. גישור לא נותן לי כלום, יש עוד 7-8 אחים.”

147. יחד עם זאת, יושם לב לכך שהמדובר היא במקרה חד-פעמי של פרסום לשון הרע באמצעות כרוז, כאשר בפני בית המשפט לא הובאו ראיות של ממש לעניין היקף הקהל שהיה חשוף, אם בכלל, לאותן פרסום. אדרבה, ייתכן מאוד שכתוצאה מהפעולה הנחושה והמהירה של ביתו וחתנו של התובע, הרי שרק אנשים ספורים היו חשופים לאותו פרסום זדוני ופוגעני.

הביקורת על בעל תפקיד בקהילה בראי המשפט העברי

148. יצוין כי לעתים יש הכרח במעקב וביקורת לגיטימית של אנשים בעלי תפקיד ציבורי חשוב ובבחינת תפקודם כדי להיווכח אם אכן הם ממלאים את תפקידם באמונה.

149. כבר בתנ"ך אנו מוצאים דוגמאות לכך שהנביאים או החכמים בקרו אפילו את מלכי ישראל על מעלליהם הרעים. יש גם והתנ"ך מגלה לנו טפח ואף טפחיים מהתנהגות פרטית, שלא היתה נודעת לרבים, אילולא נכתבו הדברים לדורות. כך לדוגמא, נתן הנביא מוכיח את דוד המלך על חטא שהיה נסתר לרבים (ראה שמואל ב' פרק יב).

150. גם במקורות חז"ל נמצא כי מבעל תפקיד ציבורי נדרש להופיע כנקי כפיים, וזאת כדי להישמר מפני תיוג שלילי. כך לדוגמא הגמרא במסכת תענית (יא, ב), שואלת לענייננו:

"במה שימש משה כל שבעת ימי המילואים? בחלוק לבן. רב כהנא מתני [לימד]: בחלוק לבן שאין לו אימרא. [=קיפול בשפת הבגד התחתונה]" רש"י על האתר בהתבסס על המדרש תנחומא פקודי ה, ז, מוסיף שכך נהג משה: "... כדי שלא יחשדוהו שמא באותה שפה הוציא מעות הקודש, משום שנאמר (במדבר לב, כב) 'והייתם נקיים מד' ומישראל'".

151. הדבר מלמד עד כמה בעל תפקיד ציבורי בישראל חייב להרחיק עצמו מהחשד, ואפילו הוא גדול כמשה רבינו.

152. זאת ועוד, אם במקרה של משה רבנו נעשה הדבר מיוזמתו ומרצונו של נושא המשרה עצמו, הרי שבדוגמא הבאה נראה כיצד הפך הדבר לנורמה קבועה של מעקב אחר המתעסקים בכספי ציבור. התוספתא במסכת שקלים מספרת:

"[כהן ה]נכנס לתרום את הלשכה היו מפשפשין [בגדיו] בכניסה וביציאה [כדי לבדוק שמא החביא שם כספים] ומדברים עמו משעה שנכנס ועד שעה שיצא [שמא יניח בתוך פיו], לקיים מה שנאמר: 'והייתם נקיים מד' ומישראלי'". (ראה תוספתא שקלים ב, ג; ראה שם. פירוש המנחת ביכורים)

מעמדו של השוחט בקהילה

153. התייחסות תמציתית בדבר חשיבות מעמדו ותפקידו של השוחט בקהילה היהודית מופיעה לדוגמא באנציקלופדיה יודאיקה (הוצאת כתר, ירושלים 1971) כרך 14 עמ' 1342, וזו לשונו (בתרגום חופשי שלי א.ק. מאנגלית):

"בדרך כלל הוענקה לשוחט [בקהילה] חזקה או מינוי קבוע; הוא לא נדרש לעמוד לבחירה וניתן היה להעבירו מתפקידו רק בגין עבירות שביצע. זכות זה היתה מועברת בדרך כלל ליורשיו ולעתים נותרה באותה המשפחה לאורך הדורות... מאחר והשוחט היה אחראי להרבה דקויות בפרטי פרטים בביצוע תפקידו באופן ראוי, **אישיותו ומידת אדיקותו היו חשובים לקהילה כמידת מומחיותו הטכנית**". (ההדגשות שלי א.ק.)

154. דומה שניתן לקבל אומדן ותחושה בדבר חשיבות תפקידו של השוחט בפרט בקהילה יהודית שומר מצוות, כגון בנידון דידן, מסיפור קצר שפורסם בלשון הזהב של מנחם בקר בספרו **פרפראות לתורה**, הוצאות אומן (ירושלים 1986) בפרשת ראה (עמ' 110):

"בעיירה אחת הסמוכה לצירנוביל פרץ סכסוך בין השוחט לבין אחד מבני המקום, ובחילופי הדברים בין הניצים השמיע השוחט דבר-שקר מובהק באזני הרבים. קם רעש גדול בעיירה לשמע דברי השוחט; וכמה מבני הקהילה דרשו להעביר את השוחט מתפקידו, מחשש שאינו מהדר בבדיקת הבשר שנשחט על-ידו ונמצא מאכילם חלילה בשר נבלה וטרפה. לעומתם טענו אחרים, שהשוחט בקי ומנוסה במלאכת השחיטה; ואפילו נכשל בהשמעת דבר-שקר, יש לדונו לכף זכות, כי אין אדם נתפס על דברים שהשמיע בעידנא דרתיחא. בסופו של דבר נמנו וגמרו ראשי-הקהל להביא את פרשת השוחט שסרח בפני האדמו"ר רבי מרדכי [טברסקי] מצירנוביל, ושני הצדדים קיבלו עליהם מראש להישמע לפסק-דינו של הצדיק הנערץ.

רבי מרדכי האזין בסבלנות לסיפור המעשה מפי ראשי-הקהל; ולאחר שהוברר בעליל שאותו שוחט שיקר בפומבי במצח נחושה, אמר להם: במסכת חולין, דף י"ז, שנינו: "רב ששת בדק לה בריש לישניה". הגמרא מספרת לנו אפוא, שאחד מגדולי האמוראים נהג לבדוק את סכין-השחיטה על-ידי העברתה בקצה-לשונו. כיוצא בכך עלינו לבחון ולבדוק כל שוי"ב (=שוחט ובודק), שמשחיטתו אנו אוכלים, על-פי טוהר-הלשון שבפיו. ומי שנכשל בהשמעת דבר-שקר, אינו נאמן עוד על שחיטה ובדיקה כדת וכדין וראוי לו שיחדול ממלאכת השחיטה."

(התוספת בסוגריים שלי א.ק.)

155. עיינו הרואות מן המקורות שהובאו לעיל כי לאדם בעל תפקידו ציבורי של שוחט בקהילה שומרת תורה ומצוות, מעמד רם וחשוב. יוצא אפוא לענייננו כי מכאן שגם יש מקום להסיק כי הפגיעה אותה ספג בגין פרסום דברי הבלע בגנותו נשוא ההליכים דנן, משום פגיעה קשה ובוטה בתפקידו במעמדו.

156. חכמים במסכת בבא מציעא (דף נח ע"ב) מציינים כי "המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמים". כל זאת, מאחר וכאשר המבוש מחוויר, משמעות הדבר שהתחלף גוון צבע פניו האדמדם בלבן, ומכאן שחילוף הצבע נובע מכך שכביכול נשפך דמו.

157. נוסף ונציין לעניין זה כי בספר ויקרא (י"ז, י"ג), וראה גם הגמרא במסכת חולין פרק ו'), מובאת מצוות כיסוי הדם בעפר שיש להקפיד עליה לאחר שחיתתם של עוף או חיה טהורה.

158. הגמרא במסכת חולין (דף פ"ח ע"ב) מציינת כי אדם שהיה מבצע את השחיטה במקום שאין לו עפר לכסות את הדם של השחיטה אזי "שוחק (=מפורר) דינר-זהב ומכסה". כל זאת מפני שאף הזהב קרוי עפר, שנאמר: "ועפרות זהב לו" (איוב כ"ח, ו).

יוצא אפוא לענייננו כי כאשר מפרסמים לשון הרע על אדם, הרי פיצויו בכסף (=דמים) הינו ראוי ומתאים כנגד הלבנת פניו, בבחינת דמים תמורת דמים.

צילום ופרסום תמונתו של אדם ללא הסכמתו בראי המשפט העברי

159. במשפט העברי ניתנת לאדם הזכות למנוע לא רק חדירה פיזית לביתו, אלא גם למנוע חדירה מרחוק על ידי הצצה לתוך ביתו. המונח שנתקבל בהלכה להגדרת סוג הנזק הנגרם על ידי ראייתו של אחר נקרא "היזק ראייה". הלכות אלו מגינות על פרטיותו של אדם לא רק בביתו אלא אף בחצרו.

160. המשמעות המשפטית של הלכה זו היא כי אסור לאדם, ואפילו לשותף, לפתוח חלון לחצר חבירו "מפני שמסתכל בו ממנו". ראו לדוגמה המשנה במסכת בבא בתרא, ג, ז, אומרת:

"לא יפתח אדם. . . פתח כנגד פתח. . . וחלון כנגד חלון".

כך גם נפסק להלכה בשו"ע חו"מ, קנד, ג; רמב"ם שכנים, ה, ו.

161. כמו-כן שותף לחצר שרוצה להיפרד מחברו, גם אם אין בחצר כדי חלוקה (כגון שהחצר קטנה מ- ד' אמות ומהלכות שותפות אינו יכול לכוף חלוקה) רשאי לדרוש הנחת מחיצה משום היזק ראייה. לעניין זה ראו המשנה במסכת בבא בתרא, ג, ז: "לא יפתח אדם חלונותיו לחצר שותפין". דהיינו, אף בחצר המשותפת לשני שותפים אסור לאחד מן השותפים לפתוח חלון לצד החצר מאחר שעל ידי כך העיניים חודרות לתחומו של הפרט וצדות דברים שאינם שייכים להם.

162. ביסודן של הלכות "היזק ראייה" כלול לא רק האיסור להסתכל לתוך רשותו של השכן, אלא גם החובה המשפטית למנוע מראש את עצם האפשרות של הסתכלות כזו, שכן מלבד העובדה שיש בה כדי לפגוע

בפרטיות של הזולת, הרי עצם קיומה של אפשרות כזו, מונעת מאדם לנהל את אורחות חייו בחופשיות בתוך ביתו ובחצרו. מכאן שמי ששכנו פתח חלון כנגד חלונו ורשותו, זכאי לא רק למנוע בעד שכנו מלעמוד ליד חלונו ולהסתכל לרשותו, אלא שהשכן הנפגע זכאי לדרוש את החזרת המצב לקדמותו באופן שלא ייפגע יותר.

ראה ברמב"ם, הלכות שכנים ה, ו, רמ"א, שו"ע חו"מ, ג, ז ;
וראה גם : N. Lamm, The Fourth Amendment and its equivalent in the Halacha; **Judaism**,
Vol. 16 (1967), p. 300, 303.

163. המקור המקראי להלכות "היזק ראייה" הינו בספר במדבר (כד, ב) שם נאמר על בלעם: "וירא את ישראל שוכן לשבטיו"; ולאחר מכן ברך אותם בלעם לאמור: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל". הגמרא במסכת בבא בתרא (דף ס, א) אומרת: "מה ראה בלעם – ראה שאין פתחי אהליהם מכוונים זה לזה. אמר: ראויין הללו שתשרה עליהם השכינה".

164. יובלט כי נושא היזק הראייה מסתעף ומעמיד תילי תילים של הלכות המתייחסות לעשרות רבות של סיטואציות רבות ומגוונות שבהן דנים בשאלות, כגון: שיעור הגובה של כותל החוצץ בין השותפים בחצר, גינה, או בקעה, מי צריך לשאת בעלות הקמת הכותל, היזק ראייה בגגות וכו'.

165. הגדרים והתקנות שתיקנו חז"ל בהלכות שכנים, ובתוכם גם "היזק ראייה", נועדו לאפשר לבני אדם להתגורר בצוותא, והן נקראים בדרך כלל "הרחקת נזיקין" על-אף שאינם בגדר נזיקין, אלא באו למנוע מראש גרם נזק או הפרעה אחרת.

166. יוער כי במסכת בבא בתרא (דף ב ע"א), בעניין חיוב שכנים להקים כותל המפריד בין חצרותיהם, מובאת מחלוקת בשאלה האם היזק ראייה נחשב בהיזק, ולדעת כל הראשונים המסקנה ההלכתית היא כי היזק ראייה אכן נחשב היזק. יודגש כי המדובר הוא בחצר שנועדה לשימוש של הפרט כך שבהעדר חיץ בצורת גדר, לא יוכלו השכנים לעשות שימוש מלא בחצרותיהם; לפי המאירי גם "היזק האזנה בכלל". וכאמור, טעמו משום גרימת לשון הרע ומשום פגיעה בצניעות.

ראה גם: מסכת בבא קמא פ, ב; ועיין אבן האזל הלכות שכנים ב, טז.

167. אומנם, בהיזק ראייה קיימת התחשבות רבה ביותר במנהג המדינה. יתר-על-כן, יש חידוש בהיזק ראייה לעומת הרחקות אחרות. בהרחקות אחרות, בדרך כלל, יש ושימוש מסוים ש"מפריע" במשך זמן ללא מחאה, מאפשר למשתמש לטעון טענת "חזקה" כלפי שכנו שלא מוחה בו עד כה. אבל בהיזק ראייה אומרים הראשונים שאין החזקה מועילה כי הנזק כה גדול, ואף שכן שהסכים יכול לחזור בו. (ראה שו"ע חו"מ, קנד, ג).

168. בראשונים מובאות אפשרויות שונות להבנת המושג "היזק ראייה". ניתן להבין כי עצם הראיה בענייני חברו הצנועים נחשב היזק, משום הפגיעה בפרטיותו, או אחרת: שאפשרות הצצה נחשבת פגיעה בזכות הבעלות על החצר, כאשר שכן שולל מרעהו את האפשרות לעשות בחצר שימוש בעל אופי אינטימי.

הרמב"ן סבור שאסור לעמוד ולהסתכל בנעשה בחצר חברו, ושלושה נימוקים לדבר: פגיעה בצניעות, רכילות ולשון הרע. דברי הרמב"ן נפסקו להלכה בשולחן ערוך. (ראה שו"ע חו"מ, קנד, ז).

הלכות היזק ראייה וסוגיית צילום ופרסום תמונת אדם בהעדר רשות והסכמה

169. אחת ההשלכות המעניינות ביותר בימינו של הלכות היזק ראייה היא במתן פתרונים לשאלה, האם ניתן לצלם אדם ולפרסם התמונה ללא רשותו וכנגד רצונו - בין אם הדבר נעשה ברשות היחיד, ובין אם הדבר נעשה ברשות הרבים.

170. כידוע, בקרב אמצעי התקשורת השונים בעידן המודרני מתנהלת תחרות קשה על קבלת תשומת ליבו של הציבור הרחב. ואולם בהעדר קריטריונים ברורים, אין לצלמים המספקים את התמונות לאמצעי התקשורת תמיד בלמים ומעצורים המתווים את דרכם, מתי מותר ומתי אסור לצלם.

171. יתר על כן, מאחר ודווקא הצילום הפרובוקטיבי עשוי לקצור תשלום נכבד, הרי שהדבר מדרבן התחרות בקרב הצלמים ב- "ציד מפורסמים". מכאן שקיים תמריץ לצלמים לחדור יותר ויותר עמוק לעולמם של "סלבריטיז" הכל במטרה לספק את יצר הסקרנות של הקהל הרחב.

172. התחרות הרבה בין כלי התקשורת גוררת בעקבותיה עיסוק מתמיד ואף אינטנסיבי בציד מפורסמים וצילומם במצבים שונים ומשונים. הבעייתיות הנעוצה בצילום מסוג זה נובעת מכך שהוא נעשה ללא ידיעתו ולעתים אף כנגד רצונו של המצולם.

173. במשפט העברי השאלה, האם ניתן כלל לצלם אדם, מוצאת התייחסות עשירה בשאלה אחרת לחלוטין, היינו, סרח איסורי עבודה זרה. עיקר הבעייתיות נעוץ סביב הפרשנות לאיסור המעוגן בעשרת הדברות "לא תעשה לך פסל וכל תמונה" (שמות כ, ד). (עיין גם ברמב"ם, עבודה זרה ג, י). אומנם היו שהחמירו לאסור לכתחילה צילום פוטוגרפי. כך לדוגמא הרב עובדיה יוסף מביא בשו"ת יחוה דעת את אותן שיטות מחמירות תוך שהוא מסייג את הדברים (ראה שו"ת יחוה דעת (ירושלים, תש"ס) חלק ג, סימן סג), אלא שבימינו פשט ההיתר.

174. בשו"ת משנה הלכות (שו"ת משנה הלכות (ניו יארק, תשמ"ז) חלק ז, סימן קיד) נשאל הרב מנשה קליין אם יכול אדם למחות לצלם שלא יצלמוהו, ואלו דבריו:

ומעתה לא מיבעיא למאן דמחמיר ע"ע בכלל שלא להצטלם שיוכל למחות באחרים שלא יעשו לו דבר שהוא סבירא ליה לאיסורא ולא יבא לו שום נזק לעוה"ב על ידו אלא אפילו

בני אדם שאין מקפידים להצטלם ורגילות הוא אצלם, מכל מקום יכול למחות באחרים. ורמז לדבר הא דתנן בבא קמא צ' ע"ב החובל עצמו אע"פ שאינו רשאי – פטור. אחרים שחבלו בו – חייבים. **ובר מן דין נראה דיש בזה גם משום גזל שהרי ביד אדם למכור רשות הצילום למי שרוצה לצלמו ויקבל שכר על זה. נמצא מזיקו ממון, ועיין שו"ת בית יצחק יו"ד ח"ב סימן ע"ה, שאסור להעתיק ת"ת מכתב יד של שלא ברשות. ומעתה אם אסור לצלם כתב חבירו שלא ברשות, כל שכן גופו. ואף דכתבתי במקום אחר דאין איסור גזל בראיה, אבל לצלם אסור בלי רשותו. ופוק חזי מדינא דמלכותא דאסור לצלם מקומות שמקפידים על זה שהם סודות המדינה, וכל שכן גוף הצדיק שהוא סוד ד' ליראיו.**"

175. מכאן שלדברי בעל משנה הלכות יסודו של האיסור על צילום אדם בניגוד לרצונו הוא איסור גזל, שכן מאחר ולאדם רשות למכור תמונתו לכל המרבה במחיר הרי שצילום ללא רשות הוא בגדר השגת גבול.

176. בימינו יש שנוקקו לאסור צילום אדם והפצת תמונתו ללא הסכמתו גם מצד השמירה על זכויות הפרט. הרב סתיו במאמר שכתב, ("פפראצי: צילום ופרסום אנשים ללא הסכמתם" נקודה (נובמבר 97) 52) מסתמך על דברי הרמב"ן שנפסקו להלכה בשולחן ערוך לפיהן אסור לו לאדם לעמוד ולהסתכל בנעשה בחצר חבירו, וזאת בהסתמך על שלושת הנימוקים: פגיעה בצניעות, רכילות ולשון הרע.

177. מכאן שלית מאן דפליג שאין היתר לצלם או להציץ ברשותו הפרטית של אדם, ובוודאי לא לחשוף את תמונתו ברבים. עד כאן באשר לרשות היחיד. נראה כי איסור הסתכלות וצילום ברשות הרבים שונה לחלוטין במקרה שעסקינן ברשות הרבים. בגמרא ובפוסקים אין התייחסות כלשהי למושג "היזק ראייה" בקונטקסט של רשות הרבים.

178. באותה נימה אומר הרמב"ם בתשובתו לחכמי לונל (ראה: **אגרות הרמב"ם**, חלק ב' (בעריכת י' שילת, ירושלים, תשמ"ח) תקט), שלעולם אין חוששים להיזק ראייה "אלא במקומות הקבוצים בחצרות". כלומר, מקומות שייעודם הוא שימושו האישי של אדם.

179. במסגרת נימוקיו לאיסור הסתכלות לחצר השכן אומר הרמב"ן, כאמור לעיל, כי הדבר נעוץ בין השאר גם באיסור רכילות ועין הרע. לדברי הרב סתיו ניתן להשליך מכאן גם ביחס לצילום אדם ברשות הרבים, שכן בצילום כזה אנו מראים לרבים להיכן הלך ומה עשה. לכאורה, הדברים סותרים את דברי הרמב"ם שכתב בתשובתו הנ"ל שעין הרע הינה בגדר מידת חסידות גרידא.

180. ואולם הרב סתיו מוסיף ואומר לענייננו :

"לענ"ד נראה שלגבי פרסום תמונות בתקשורת, אף הרמב"ם יודה שיש לאסור, שהרי הנחת היסוד של היזק ראייה היא שבדברים שאדם עושה בחצרו אינם נחלת הכלל, ובזמנם לא היה מקום לחלק בין סודי "כללי" שונים. אולם, אצלנו כאשר בני אדם הולכים לים למשל, הגם שהם ברשות הרבים ולענייני בני אדם רבים, אין פירוש הדבר שכל אחד מהם יסכים כי תמונתו תפורסם למחרת מעל דפי העיתון, ולכן סביר להניח שאף זה בכלל איסור רכילות. . . [מכאן] שהשאלה אם ניתן לפרסם תמונת אדם ללא

רשותו, תלויה במחלוקת רמב"ן – רמב"ם בכל הנוגע לשיקולי עין-הרע, אולם השיקול של איסור רכילות יגרום לכך שגם לדעת הרמב"ם יש לאסור. כל זה כאמור במקום שהתמונה אינה מביכה ומצערת, ואין לדון בה מצד גרימת בושת וצער.

שונה הדבר באישי ציבור ובאירועים ציבוריים, או באנשים הנוטלים חלק באירועים מצולמים ומתוקשרים, ששם עצם ההליכה לאותו מקום משמעותה מחילה מראש ונתנית הרשאה לצלם."

181. בנידון דידן אומנם לא מדובר היה בפרסום תמונה מביכה או מצערת, אלא בתמונה שפורסמה כאמור מעל כיתוב שנועד לבזות ולהשפיל את דמותו של האדם שהתנוססה בתמונה, כמפורט בהרחבה לעיל.

סוף דבר

182. לאור האמור, לאחר שבחנתי את כלל נסיבות העניין, לכאן ולכאן, סבורני כי ראוי להטיל על הנתבעים ביחד ו/או לחוד פיצוי כספי בסך 30,000 ₪ בגין הפצת לשון הרע.

183. בנוסף לכך, ראוי להטיל על הנתבעים ביחד ו/או לחוד פיצוי כספי בסך 10,000 ₪ בגין הפגיעה בפרטיות.

184. הנתבעים יישאו בהוצאות התובע (אגרות) ובשכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ כחוק.

185. הסכומים דלעיל יהיו בצירוף הפרשי ריבית והצמדה כדין ככל שלא ישולם תוך 30 יום וזאת ועד לתשלום המלא בפועל.

המזכירות תשגר עותק פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.

ניתן לפרסם פסק הדין ללא פרטים מזהים.

ניתנה היום, ט"ז שבט תש"פ, 11 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.

ארנון קימלמן, שופט